

Uz sākumlapu>Tiesāšanās procedūras>Videokonferences>Rokasgrāmata

Rokasgrāmata

2.4. Mutiska tulkošana

28. Pārrobežu videokonferencēs tiesā, kas iesniedz pieprasījumu vai kas to saņem, var būt vajadzīgs izmantot mutisku tulku. **Tulks var strādāt no attāluma, kamēr galvenās puses atrodas vienā atrašanās vietā, piemēram, tiesas zālē (neklāties mutiskā tulkošana), vai, ja mutiskais tulkojums vajadzīgs attālinātam dalībniekam (piemēram, atbildētājam vai lieciniekam), tulks vai nu atrodas vienā vietā ar attālināto dalībnieku, vai atrodas galvenajā atrašanās vietā (videokonferences mutiskā tulkošana).**

28.a Mutiskas tulkošanas izmantošana videokonferencē (...) ir pārbaudījums gan sēdes dalībniekiem, gan pašam tulkam. Var gadīties, ka lieciniekam nav pieredzes kopīgā darbā ar tulku, un attālinātības sajūta var radīt sarežģījumus tulkošanā. Tulkam ir noderīgi, ja tiesnesis nosaka secību, kādā iesaistītās puses izsakās.

29. Pierādījumu iegūšanā parasti izmanto konsekutīvo tulkošanu. Konsekutīvajā tulkošanā tiesnesim ir galvenā loma, sēdes laikā vadot tulkošanas norisi un sniedzot norādījumus lieciniekam vai tulkam. **Nemot vērā to, ka videokonferences un mutiskā tulkošana juridiskos apstākļos ir sarežģītas, ir ieteicams izmantot konsekutīvo tulkošanu, kad tulks neatrodas tajā pašā vietā, kur atrodas tie, kam vajadzīgs tulkojums, jo šādā veidā ir vieglāk sniegt skaidrojumus un iesaistīties, lai nodrošinātu, ka tulkojums ir pareizs.**

29.a Sinhronai tulkošanai ir vajadzīgs plašāks nodrošinājums, jo ir jāizmanto īpaša tulku kabīne un tulkojums klausītājiem ir jāpārraida, izmantojot īpašas tam paredzētas iekārtas (raidītāju, uztvērēju un austiņas). **Ja pratināšanas vai tiesas laikā tiek iesniegti rakstiski dokumenti, bieži vien ir jāizmanto rakstiskā teksta mutisks "prima vista" tulkojums. Ja tulks neatrodas tiesas zālē, kurā iesniegti dokumenti, videokonferencē ir jāizmanto dokumentu kameras.**

30. Ja tulks atrodas kādā trešā vietā ārpus tiesas zāles, pirms īstās sēdes sākuma uzmanība būtu jāpievērš sagatavošanās pasākumiem, kā arī jāsniedz informācija par šajā trešā atrašanās vietā esošajām tehniskajām iekārtām un jāveic savienojuma pārbaude. Turklāt vajadzētu pievērst uzmanību akustikai un skaņas kvalitātei attālinātajā tulka atrašanās vietā.

30.a Citi apstākļi, kas būtu jāapsver, ir tās telpas izkārtojums, kurā tiks izmantota videokonference un tulkošana, un tulka un pārējo dalībnieku izvietojums. Vizualā un neverbālā saziņa ir ļoti būtiska tulka darbā, lai saprastu teikto, uztvertu nozīmes nianšes un izvairītos no iespējamiem pārpratumiem. Tādēļ tulkam būtu jāvar saskatīt attālināto dalībnieku sejas, sejas izteiksmes un, iespējams, arī lūpu kustības. Tas ietekmē to, kurā vietā ir novietoti dalībnieki attiecībā pret videokamerām, ar kurām tulkam nosūta video attēlu. Tulkam attālinātos dalībniekus vajadzētu redzēt no priekšas. Vienlaikus tulkam nevajadzētu nonākt uzmanības centrā, vienkārši parādoties uz video ekrāna. Citiem vārdiem sakot, izkārtojumam nevajadzētu radīt situāciju, ka galvenajām pusēm ir jānovēršas vienai no otras, lai redzētu tulku.

30.b Būtu arī jāpievērš uzmanība pārraides uzticamībai un drošumam, kas būtu jānodrošina

31. Videokonferencē izmantojot tulkus, uzmanība ir jāpievērš šādiem apsvērumiem –

būtu jānodrošina ļoti kvalitatīva saziņa un tulkojums;

mutiskā tulkojuma laikā – tehnisku jautājumu ietekmei, piemēram, iekārtu vadībai (piemēram, kameras kustību vadība, ja tulkošana notiek video režīmā). **Tas var būt īpaši būtiski neklāties mutiskai tulkošanai, kad jānodrošina skatījums un attēls no attālinātās vietas;**

saziņas vadība ir būtiska – vajadzētu būt iespējām tulkam iejaukties saziņas vadībā (pirms tulkošanas un tulkošanas laikā, lai uzdotu jautājumu ar mērķi precizēt teikto);

skaņas kvalitāte ir būtiska, tāpat arī datu pārraides aizkave (aptuveni 0,5 sekundes), kas ietekmē mijiedarbīgas saziņas procesu tulkošanas laikā.

32. Attiecībā uz tulkojuma kvalitāti tiesu tulkus nepieciešamā kvalifikācija dalībvalstīs atšķiras. Tas būtu jāņem vērā, iesniedzot pieprasījumu videokonferences rīkošanai savstarpējās tiesiskās palīdzības gadījumos vai pierādījumu iegūšanai.

32.a Lai pārvarētu grūtības, ko rada videokonference kopā ar mutisko tulkošanu, un aizspriedumus, kas varētu būt izplatīti ekspertu vidū, varētu izrādīties lietderīgi šādi ieteikumi, kā īstenot un uzmanīt tulkošanu ar videoārraīzu palīdzību.

A. Videokonferenču iekārtas tiesu zālēs – plānošana, iegāde un uzstādīšana

- Būtu jāapzina vajadzības

būtu jānoskaidro īpaši apstākļi, piemēram, kas runā ar ko, kam kas ir jāredz.

Plānošanas laikā būtu jāizmanto ekspertu zināšanas –

ir ārkārtīgi svarīgi plānošanā iekļaut tulkošanas/valodniecības, juridiskos un tehniskos ekspertus, lai izpētītu konkrēto apstākļu īpatnības.

Būtu jāizmanto ļoti kvalitatīvas tehnoloģijas –

būtu jānodrošina ļoti kvalitatīva audio un video pārraide visām iesaistītajām pusēm un papildu iekārtas tulkam, ja tas vajadzīgs; būtu jāizmanto atsevišķa dokumentu kamera (tādu dokumentu, attēlu un citu materiālu parādīšanai, kas var palīdzēt tulkojumam). Jāņem vērā, ka sinhronajā tulkošanā ir augstākas prasības pēc (labākas) audio un video kvalitātes un lūpu sinhronuma, nekā tas ir konsekutīvajā tulkošanā.

Būtu jāiziet "mēģinājumu un kļūdu" posms –

jo īpaši pirms tiek lielā apjomā pirkti, ieviesta un uzstādīta videokonferenču iekārta. Būtu jānoskaidro kritiskākie punkti saziņā un jāveic vajadzīgie pielāgojumi.

Būtu jānodrošina jauno tehnoloģiju pakāpeniska ieviešana –

būtu jāsāk ar vienkāršiem gadījumiem, lai izvērtētu tehnoloģiju efektivitāti katrā posmā un novērtētu ietekmi uz nākamo posmu.

Būtu jānodrošina tulkus piemēroti darba apstākļi –

proti, ergonomiska un klusa darba vide un iespēja tulkam kontrolēt iekārtas.

B. Uzlabot neklāties mutiskās tulkošanas ar videokonferences palīdzību netraucētu izmantošanu tiesu zālēs

Būtu jāizmanto kvalificēti dalībnieki un tulki –

būtu jāizmanto atbilstīgi kvalificēti tulki un tiesu darbinieki, kam ir pieredze darbā ar tulkus, lai tiesvedības taisnīguma saglabāšanas nolūkā nodrošinātu pietiekamu kvalitāti.

Būtu jāpievērš uzmanība tulkus un tiesu darbiniekiem –

būtu jāpievērš uzmanība apmācība pirms iekārtu ieviešanas. Pēc tam vajadzētu nodrošināt nepārtrauktu profesionālu apmācību (tostarp izpratni par plašāku kontekstu, prasmes tehnoloģiju, saziņas situāciju un atbalsta tehnoloģiju jomā, piemēram, stresa pārvarēšanā).

Būtu jāvienojas par riska novērtēšanas procedūrām –

būtu jāizmanto procedūras, lai izlemtu, vai videosakari kopā ar tulkojumu ir piemēroti vai nav, un būtu jākonsultējas ar pieredzējušiem tulkiem.

Būtu jāizstrādā norādes/protokoli –

tajos būtu jānorāda, kas ir atbildīgs par tādām lietām kā savienojuma rezervēšana, laika noteikšana, testēšana, sākšana un kontrolēšana; būtu jāapraksta procedūra, kas visiem dalībniekiem veicama pirms sēdes, tās laikā un pēc tās (informācija tulkam, sēdes sākšana, iepazīstināšana, noteikumi sēdes laikā, pārskats pēc sēdes).

Būtu jāparedz noteikumi problēmu gadījumā –

būtu jāizstrādā protokols saziņas pārtrūkumu vai tehnisku problēmu gadījumā, jo šādu problēmu risināšana nebūtu jāatstāj tulka pārziņā.

Paraugprakses kodeks –

tiesu dienestiem, juridiskajiem darbiniekiem un tulku asociācijām būtu jāturpina sadarbība nolūkā uzlabot kopēju paraugprakses kodeksu videokonferenču un neklātienē mutiskās tulkošanas jomā.

Lapa atjaunināta: 17/11/2021

Šo lapu uztur Eiropas Komisija. Informācija šajā tīmekļa vietnē nav uzskatāma par Eiropas Komisijas oficiālo nostāju. Komisija neuzņemas nekādu atbildību vai saistības attiecībā uz informāciju vai datiem, kas ietverti vai izmantoti šajā dokumentā. Autortiesību noteikumus Eiropas tīmekļa vietnēs lūdzu skatīt juridiskajā paziņojumā.